

Rapport

Rapport over een klacht over het Bureau Halt Kennemerland en de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Hollands Midden, thans de politiechef van de regionale eenheid Den Haag.

Datum: 24 december 2013

Rapportnummer: 2013/211

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de politie zijn zoon heeft doorverwezen naar Bureau Halt Kennemerland zonder dat zijn zoon een bekentenis had afgelegd en zonder dat toestemming was verkregen voor de doorverwijzing.

Verder klaagt verzoeker erover dat Bureau Halt die doorverwijzing heeft aangenomen ondanks het feit dat niet was voldaan aan de vereisten van toestemming en een bekentenis.

Tot slot klaagt verzoeker erover dat Bureau Halt hem en zijn zoon een schriftelijke uitnodiging voor een startgesprek heeft gestuurd, ondanks het feit dat verzoeker in het voorafgaande telefoongesprek uitdrukkelijk had aangegeven niet in te stemmen met de doorverwijzing van zijn zoon naar Bureau Halt.

Feiten

Op 18 november 2011 werd verzoekers zestienjarige zoon D. rond 22:00 na een melding door de politie in gezelschap van drie andere jongens, aangetroffen in een slooppand. De politieambtenaren gaven de jongeren een bekeuring omdat zij artikel 461 Wetboek van Strafrecht (verboden toegang voor onbevoegden) zouden hebben overtreden. In verband met het uitschrijven van de bekeuring werden de jongeren, waaronder verzoekers zoon, in het slooppand verhoord. D. verklaarde tijdens dit verhoor dat hij niet wist dat hij het pand, ondanks de aanwezigheid van hekken, niet mocht betreden.

Op 23 november 2011 liet de politie verzoeker bij brief weten dat zijn zoon D. voor verdere afdoening zou worden doorverwezen naar het Bureau Halt. Op 5 december 2011 stuurde Bureau Halt aan verzoeker een brief waarin het startgesprek met Bureau Halt werd aangekondigd. Op 1 februari 2012 stuurde Bureau Halt aan verzoeker een brief waarin werd meegedeeld dat de verwijzing was teruggestuurd naar de politie omdat verzoeker had aangegeven dat hij niet akkoord was met de verwijzing naar Bureau Halt.

Op 11 september 2012 sprak de kantonrechter van de rechtbank Den Haag verzoekers zoon vrij van de ten laste gelegde verdenking van overtreding van artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht.

Verzoeker diende naar aanleiding van de hiervoor beschreven gang van zaken op 17 april 2012 een klacht in bij de landelijke klachtencommissie Halt-bureaus. De klachtencommissie verklaarde verzoekers klachten ongegrond. Omdat verzoeker zich niet met dit oordeel kon verenigen, verzocht hij de Nationale ombudsman om een oordeel.

Onderzoeksbevindingen

Artikel 77 e van het Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond, onder 1), biedt aan de officier van justitie en de door hem aangewezen opsporingsambtenaren de mogelijkheid om bepaalde lichte strafbare feiten op een alternatieve manier, dat wil zeggen buiten het strafrecht om, af te doen. Op grond van de Aanwijzing Halt-afdoening (zie Achtergrond, onder 4.) moet er in principe aan een aantal voorwaarden zijn voldaan, wil een politieambtenaar een minderjarige verdachte naar het bureau Halt kunnen doorverwijzen. In de eerste plaats moet het gaan om een strafbaar feit dat is genoemd in de Aanwijzing Halt-afdoening. In de tweede plaats moet de minderjarige een bekentenis hebben afgelegd omtrent het strafbare feit waarvoor hij wordt doorverwezen. Als laatste voorwaarde wordt gesteld dat de betreffende minderjarige (afhankelijk van diens leeftijd) zelf, dan wel diens ouder/verzorger, heeft ingestemd met de Halt-afdoening.

Uit de informatie die de politie eenheid Den Haag ten behoeve van het onderzoek aan de Nationale ombudsman heeft verstrekt, blijkt dat verzoekers zoon D. op 18 november in het slooppand aan politieambtenaar W. heeft verklaard dat hij niet wist dat hij het pand niet in mocht als er een hek omheen staat.

Op 23 november heeft politieambtenaar W. aan verzoeker een brief gestuurd waarin hij aangaf dat verzoekers zoon D. was aangetroffen in een dichtgetimmerd slooppand. Aangezien het betreden van zo'n pand gevaarlijke situaties kan veroorzaken, was het volgens politieambtenaar W. verboden om je daarin te bevinden. W. kondigde in de brief aan dat verzoekers zoon daarom zou worden doorverwezen naar het bureau Halt en dat een medewerker van dat bureau contact zou opnemen met verzoeker over de afdoening.

Op 5 december stuurde bureau Halt aan verzoeker een brief waarin aan verzoeker te kennen werd gegeven dat door deelname (van zijn zoon) aan een Halt-afdoening, strafvervolgning door justitie kan worden voorkomen. In de brief werd verder uitgelegd dat een Halt-afdoening bestaat uit drie gesprekken, het uitvoeren van een leeropdracht, het schrijven van een excuusbrief, het aanbieden van excuses en (indien van toepassing) schadevergoeding aan de benadeelde en eventueel een aantal uren werken. In de brief wordt verder vermeld dat hierover in het startgesprek afspraken worden gemaakt.

Nakomen van de afspraken leidt tot een positieve afronding van de zaak. Indien een van de afspraken niet wordt nagekomen dan gaat de zaak terug naar de politie. Vervolgens handelt de officier van justitie de zaak verder af. Halt geeft in de brief aan dat het veel belang hecht aan de betrokkenheid van ouders bij de Halt-afdoening. Om die reden neemt een Halt-medewerker telefonisch contact met verzoeker op om te bespreken wat het doel van het startgesprek is en om voor het startgesprek een afspraak te maken.

Door het bureau Halt werd ten behoeve van het onderzoek aan de Nationale ombudsman een geautomatiseerd correspondentie overzicht vertrekt dat hieronder is weergegeven.

Brief

(...)

Aanmaak datum

Medewerker

Brief informatie

*

Overdracht aan behandelend Halt-team

...

25-11-2011

S.

Verzoeker

*

Ontvangstbevestiging en aankondiging voorgesprek aan ouder

05-12-2011

V.

Verzoeker

*

Zaak niet in behandeling aan jongere en ouder

01-02-2012

T.

Verzoeker

*

Zaak niet in behandeling aan verwijzer

01-02-2012

T.

Verzoeker

*

Zaak niet in behandeling aan verwijzer

03-02-2012

Van E.-de J.

Verzoeker

Visie van de bij het onderzoek betrokken partijen

Visie van de korpschef

Volgens de politiechef hadden zijn politieambtenaren geconstateerd dat verzoekers zoon D. zich in een slooppand bevond waarvan duidelijk was dat het in slechte staat van onderhoud verkeerde en niet publiek toegankelijk was dan wel publiek eigendom was. Op grond van die feiten bevonden zij zich op verboden terrein. De politiechef is van mening dat de omstandigheid dat de rechter later verzoekers zoon hiervan vrijsprak, niet aan die constatering afdoet. Volgens de politiechef had D. zijn verklaring, die hij in het slooppand had gegeven, niet ondertekend omdat hij door de politie was gehoord in verband met het uitschrijven van een bekeuring.

De politiechef gaf aan dat de politie de Halt-procedure heeft gevolgd. Aan de jongeren, die op dat moment zestien jaar oud waren, is gevraagd of zij akkoord gingen met een verwijzing naar het Bureau Halt. Volgens de politiechef zouden de jongeren gezamenlijk hebben aangegeven dat ze "dan maar met zijn allen gingen". De politiechef merkte op dat er bij jongeren die de leeftijd van zestien jaar nog niet bereikt hebben, toestemming nodig is van de ouders.

Volgens de politiechef is het vanaf 1 januari 2008 mogelijk om voor zaken, die voor een Halt-afdoening in aanmerking komen en waarbij geen sprake is van schade of een

benadeelde partij, een mini proces-verbaal (bekeuring) op te maken. Er hoeft dan geen proces-verbaal minderjarige te worden opgemaakt. Het gaat dan onder meer om baldadigheid zonder schade en lopen op verboden grond, zoals in het geval van verzoekers zoon D. was gebeurd. Dit soort overtredingen worden door de politie niet (*alleen*) met een bekeuring afgedaan omdat gebleken is dat een bekeuring op jeugd nauwelijks indruk maakt. Daarentegen wordt een Halt-afdoening als vervelend ervaren en sorteert dat wel een effect, aldus de politiechef. Alles overziend achtte de politiechef de klacht van verzoeker niet gegrond.

Visie van verzoeker

Verzoeker gaf aan dat politieambtenaar W., die zijn zoon en zijn drie vriendjes had doorverwezen naar Bureau Halt, aan hem had meegedeeld dat hij het zat was om iedere keer langs te moeten komen, nadat hij weer werd gebeld door omwonenden over jongeren in het slooppand. Van de politie had verzoeker begrepen dat er van een doorverwijzing naar Bureau Halt een opvoedkundige werking uitgaat, die door verzoeker nu werd geblokkeerd. Verzoeker was echter van mening dat er juridisch gezien geen sprake was van een strafbaar feit en verwees in dat kader naar jurisprudentie van de rechter. Daarnaast was verzoeker van mening dat er sprake was van kattenkwaad. Verzoeker had het daarom normaal gevonden als politieambtenaar W. de jongens had weggestuurd en het daar verder bij had gelaten. Een doorverwijzing naar bureau-Halt was in deze situatie naar de mening van verzoeker een disproportionele reactie.

Volgens verzoeker heeft zijn zoon D. geen bekentenis afgelegd en ook geen toestemming gegeven voor de doorverwijzing naar het Bureau Halt. Desondanks werd zijn zoon door het Bureau Halt bedreigd met allerlei straffen (maatregelen) en doorverwijzing naar het Openbaar Ministerie. Volgens verzoeker dient men eerst zorgvuldig na te gaan of zijn zoon een overtreding heeft gepleegd alvorens hem lastig te vallen met het voorgaande. Verzoeker geeft aan dat Bureau Halt zonder meer afgaat op mededelingen van de politie en dat vindt hij niet zorgvuldig. Volgens verzoeker kan Bureau Halt zich niet verschuilen achter mededelingen van de politie.

Verzoeker heeft contact gehad met Bureau Halt en uitgelegd dat hun dreigementen niet terecht waren. Zijn zoon had zich niet in een afgesloten pand bevonden en ook niet op verboden terrein doch slechts onschuldig 'kattenkwaad' uitgehaald.

In eerste instantie kreeg verzoeker te horen dat Bureau Halt de politie moest volgen en geen zelfstandige beslissingsbevoegdheid had. Later kreeg verzoeker bij de klachtencommissie van Bureau Halt te horen dat er juist wel speelruimte is.

Verzoeker vindt het dubieus dat er serieuze sancties aan kinderen kunnen worden opgelegd zonder dat een onafhankelijke rechter zich over de zaak heeft uitgesproken. Verder merkt verzoeker op dat Bureau Halt steeds zegt dat een strafblad kan worden

voorkomen wanneer men het Halt traject doorloopt. Volgens verzoeker is dat onjuist omdat voor een geringe overtreding waarop een geldboete van de eerste categorie is gesteld, geen aantekening wordt gemaakt in het justitieel register.

Ten slotte is volgens verzoeker het probleem van Bureau Halt dat overal een delict van wordt gemaakt. Zaken ("kattenkwaad") die vroeger met een vermaning werden afgedaan, worden tegenwoordig als een delict beschouwd.

Volgens verzoeker worden er in de brief die Bureau Halt stuurt, allerlei dreigementen geuit van wat er allemaal wel niet kan gebeuren als er niet wordt meegewerkt, terwijl Bureau Halt mondeling aan verzoeker had uitgelegd dat kinderen niet verplicht zijn om in te gaan op de brief van Bureau Halt. Volgens verzoeker zijn kinderen en hun ouders (die niet juridisch onderlegd zijn) na lezing van de brief al zo geschrokken dat ze braaf meewerken. Verzoeker had van Bureau Halt begrepen dat tijdens het intakegesprek wordt bekeken of de zaken iets anders hebben plaatsgevonden dan de politie heeft voorgesteld en dat vervolgens de straf hierop wordt aangepast.

Visie van Bureau Halt

Volgens Bureau Halt heeft de politie de zoon van verzoeker op heterdaad aangehouden toen hij zich op verboden grond bevond. Verzoekers zoon verklaarde tegenover de politie dat hij niet wist dat hij het betreffende pand niet in mocht als er een hek omheen staat. Voor Bureau Halt was er op grond van deze informatie geen aanleiding om te twijfelen aan de bekentenis en toestemming van verzoekers zoon om mee te werken aan een Halt-afdoening.

Bureau Halt stelt zich verder op het standpunt dat onderzoek naar een strafbaar feit geen taak is van het Bureau Halt maar van een opsporingsambtenaar. Het Bureau Halt kan en moet er van uitgaan dat deze taak naar behoren is uitgevoerd. Verder dient het Bureau Halt te handelen naar hetgeen uit het proces-verbaal blijkt. Indien een ouder en/of jongere twijfels heeft over de strafbaarheid van het feit dan kan de zaak door het Bureau Halt worden terugverwezen naar de politie en vervolgens worden afgehandeld door het Openbaar Ministerie. Een jongere en/of ouder kan vervolgens bij de politie en/of het Openbaar Ministerie de discussie voeren over de vraag of er wel of niet een strafbaar feit door de betreffende jongere is gepleegd.

Nadat de verwijzing bij het Bureau Halt was binnengekomen, heeft het Bureau Halt op 5 december 2011 aan verzoeker en diens zoon een ontvangstbevestiging en een aankondiging van een voorgesprek gestuurd. In deze brief wordt de procedure bij een Halt-afdoening uitgelegd. In zowel de brief als de folder die hierbij wordt gevoegd, staan de vervolgstappen genoemd wanneer de Halt-afdoening niet wordt uitgevoerd, de jongere en/of ouders geen Halt-afdoening wensen of het niet eens zijn met de feiten uit het proces-verbaal. Gelet op het voorgaande achtte het Bureau Halt verzoekers klacht niet

gegrond.

Volgens Bureau Halt is er naar verzoeker geen schriftelijke uitnodiging voor een startgesprek gestuurd. Verzoeker heeft wel op 5 december 2011 van Bureau Halt een ontvangstbevestigingsbrief gekregen waarin een aankondiging stond van een voorgesprek. In deze brief wordt gevraagd om een telefoonnummer en lesrooster van de betreffende jongere door te geven. Hierna neemt een medewerker van Bureau Halt contact op om de zaak en bijzonderheden door te spreken. Tijdens dit telefonische voorgesprek wordt normaliter een afspraak gepland voor een startgesprek bij het Bureau Halt.

Volgens Bureau Halt heeft verzoeker na het ontvangen van de ontvangstbevestigingsbrief per e-mail aangegeven dat hij niet akkoord ging met de verwijzing naar Bureau Halt. In reactie op deze e-mail heeft een medewerker van Bureau Halt telefonisch contact opgenomen met verzoeker om te bespreken waar de weerstand uit bestond. Tijdens dit gesprek is volgens het Bureau Halt meerdere keren aan verzoeker de mogelijkheid geboden om het een en ander te bespreken in een (start)gesprek. Verzoeker gaf aan dat hij daar geen gebruik van wilde maken. Aan het einde van het telefoongesprek bleef verzoeker van mening dat hij en zijn zoon niet akkoord wilden gaan met een Halt-afdoening omdat er geen sprake was van een strafbaar feit. De procedure is daarop afgebroken en de zaak werd door het Bureau Halt Kennemerland terugverwezen naar de politie.

Beoordeling van de klachten

Ten aanzien van het doorverwijzen naar bureau Halt

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit vereiste brengt met zich mee dat de door een bestuursorgaan verstrekte informatie, waarop een andere instantie zijn besluit baseert, waarheidsgetrouw en duidelijk moet zijn.

Op grond van artikel 40 lid 3 sub b van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) moeten staten ernaar streven om, wanneer dit passend en wenselijk is, maatregelen in te voeren om kinderen die verdacht worden van een strafbaar feit, zoveel mogelijk buiten gerechtelijke procedures te houden (*diversion*). Hierbij moeten de rechten van de mens en wettelijke garanties volledig worden geëerbiedigd.

Uit General Comment 10 bij het IVRK volgt dat het afdoen van een zaak buiten gerechtelijke procedures alleen kan plaatsvinden als er overtuigend bewijs is dat het kind zich schuldig heeft gemaakt aan het feit waarvan hij of zij verdacht wordt. Hij of zij moet

vrijwillig en vrijelijk aangeven hiervoor verantwoordelijk te zijn, er moet geen intimidatie of druk hebben plaatsgevonden om de bekentenis te verkrijgen. De bekentenis mag niet in latere wettelijke procedures tegen hem of haar gebruikt worden. Daarnaast moet het kind vrijelijk en vrijwillig schriftelijke toestemming geven voor de buitengerechtelijke afdoening. Deze toestemming moet gebaseerd zijn op adequate en specifieke informatie over de aard, inhoud en de duur van de afdoening en de consequenties van het niet meewerken aan en het niet uitvoeren en voltooien van de maatregel. Ook moet een kind juridische of andere passende bijstand kunnen zoeken om te beoordelen of de afdoening geschikt en gewenst is. In de Beijing Rules worden de voordelen van diversion benadrukt. Het belang van instemming van de jongere of zijn of haar ouders of voogd met de buitengerechtelijke afdoening wordt onderstreept.

Politieambtenaar W. maakte een mini-proces-verbaal op waarop hij de verklaring van verdachte D. (verzoekers zoon) dat hij niet wist dat hij niet in het pand mocht zijn als er een hek om heen staat, noteerde. Op het mini-proces-verbaal had politieambtenaar W. niet vermeld of D. zelf expliciet had ingestemd met een Halt-afdoening.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de verklaring van D. niet kan worden aangemerkt als een bekentenis. D. verklaart namelijk dat hij zich er niet van bewust was dat hij iets had gedaan wat niet mocht. Een dergelijke verklaring moet eerder als een ontkennende verklaring (in de vorm van een verweer) dan als een bekennende verklaring worden gekwalificeerd. Op basis van deze overweging is de Nationale ombudsman van oordeel dat er voor politieambtenaar W. geen grond was om verzoekers zoon D. een Halt-afdoening aan te bieden aangezien daarvoor een bekentenis van de betrokken jongere is vereist. Bovendien is daarvoor tevens diens instemming vereist. Niet is gebleken dat verzoekers zoon, dan wel diens ouders, met de doorverwijzing naar bureau Halt Kennemerland hebben ingestemd. Hoewel afhandeling buiten gerechtelijke procedures om, via een vorm van 'diversion', in het belang van het kind kan zijn, moeten hiervoor aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. In het onderhavige geval is, door de zoon van verzoeker door te sturen naar bureau Halt, ondanks het ontbreken van een bekentenis en toestemming voor doorverwijzing, niet voldaan aan het vereiste van professionaliteit en de vereisten die daaraan vanuit de kinderrechten worden gesteld.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk en niet in overeenstemming met het IVRK.

De Nationale ombudsman merkt hierbij nog op dat ook bij de proportionaliteit van de Halt-afdoening vraagtekens kunnen worden geplaatst. Was hier niet sprake van een bagatelzaak die volgens de aanwijzing Halt-afdoening met een waarschuwing kon worden afgedaan?

Ten aanzien van het aannemen van de doorverwijzing door Bureau Halt

Het vereiste van goede voorbereiding houdt in dat de overheid alle informatie die van belang is om een weloverwogen beslissing te nemen, verzamelt. Dit vereiste brengt met zich mee dat een bestuursorgaan nagaat of de benodigde informatie compleet is aangeleverd.

Bureau Halt ontving van de politie de informatie die nodig was voor het verder in gang zetten van het Halt traject. Naar aanleiding van deze informatie heeft bureau Halt aan verzoeker een brief gestuurd waarin uitleg werd gegeven over de Halt afdoening zelf en het verzoek om over de verdere invulling en uitvoering daarvan contact op te nemen met een medewerkster van het bureau Halt.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat niet van bureau Halt mag worden verwacht dat het, voor het in gang zetten van de Halt-afdoening nog een zelfstandige beoordeling verricht over de vraag of de jeugdige een bekentenis heeft afgelegd en of hij tegenover de politie heeft ingestemd met de Halt-afdoening. Dat betekent dat het bureau Halt in principe moet kunnen afgaan op de informatie en het oordeel van de politie.

Door de doorverwijzing van de politie aan te nemen zonder daarbij nog een zelfstandige beoordeling uit te voeren, heeft het bureau Halt niet gehandeld in strijd met het vereiste van goede voorbereiding.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Ten aanzien van het sturen van een schriftelijke uitnodiging voor een startgesprek

Op basis van de door verzoeker en het bureau Halt aan de Nationale ombudsman verstrekte informatie kan worden vastgesteld dat bureau Halt, na het telefoongesprek dat verzoeker naar aanleiding van de brief van 5 december 2011 met een medewerker van het bureau Halt heeft gehad, geen brief heeft gestuurd waarin verzoeker en zijn zoon werden uitgenodigd voor een startgesprek. Dit onderdeel van de klacht mist daarom feitelijke grondslag.

De Nationale ombudsman acht het echter aannemelijk dat verzoeker, gelet op de reactie die hij tijdens het onderzoek gaf, bedoelde te klagen over de inhoud van de brief van 5 december. In deze brief wordt naar het oordeel van de Nationale ombudsman algemene informatie gegeven over de Halt-procedure. De Nationale ombudsman kan zich echter voorstellen dat ouders die met een dergelijke brief worden geconfronteerd, deze anders kunnen opvatten dan dat door bureau Halt is bedoeld. Misschien zou de inhoud van de brief zodanig kunnen worden aangepast dat erin wordt vermeld dat er sprake is van een verdenking van een strafbaar feit en dat het betrokken kind het plegen daarvan heeft bekend. Wanneer een ouder desondanks van mening is dat zijn of haar kind onjuist in de veronderstelling heeft verkeerd dat het een strafbaar feit heeft gepleegd, dan kan de ouder

dat tijdens het eerste contact aangeven aan bureau Halt met het verzoek de zaak direct terug te verwijzen naar de politie.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Den Haag, is gegrond ten aanzien van het doorverwijzen naar het bureau Halt-Kennemerland, wegens het niet overeenstemmen met het vereiste van professionaliteit en het IVRK.

De klacht over de onderzochte gedraging van het Bureau Halt Kennemerland, is niet gegrond ten aanzien van het aannemen van de doorverwijzing.

De klacht over de onderzochte gedraging van het Bureau Halt Kennemerland ten aanzien van het sturen van de uitnodiging voor een startgesprek is niet gegrond.

Voor zover het oordeel betrekking heeft op kinderrechten is deze afgestemd met de Kinderombudsman.

Achtergrond

Wetboek van Strafrecht

Artikel 77e

"De opsporingsambtenaar die daartoe door de officier van justitie is aangewezen, kan na verkregen toestemming door de officier van justitie aan de verdachte voorstellen dat deze deelneemt aan een project. De deelneming strekt tot voorkoming van toezending van het opgemaakte proces-verbaal aan de officier van justitie, bij algemene maatregel van bestuur worden de strafbare feiten aangewezen die op deze wijze kunnen worden afgedaan.

Bij een voorstel als bedoeld in het eerste lid, deelt de opsporingsambtenaar de verdachte mee dat hij niet verplicht is aan het project deel te nemen en licht hem in over de mogelijke gevolgen van niet-deelneming. Het voorstel, de mededeling en de inlichtingen over de mogelijke gevolgen worden daarbij aan de verdachte tevens schriftelijk ter hand gesteld."

Artikel 461

"Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich op eens anders grond waarvan de toegang op een voor hem blijkbaar wijze door de rechthebbende is verboden, bevindt of daar vee laat lopen, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie."

Besluit aanwijzing Halt-feiten

Artikel 1, sub h

"Als strafbare feiten waarvoor een voorstel tot deelneming aan een project als bedoeld in artikel 77e, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht kan worden aangeboden, worden aangewezen zaken van eenvoudige aard, waarbij sprake is van overlast veroorzakend gedrag van geringe ernst, en die betreffen de ontdekking van het strafbare feit omschreven in:

h. artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht".

Aanwijzing Halt-afdoening

"4. Verwijscriteria

Aan een Halt-afdoening mag slechts worden deelgenomen door jeugdigen die omtrent het plegen van strafbare feit een bekentenis hebben afgelegd.

(...)

5. Uitzonderingen

Wanneer het strafbare feit en de omstandigheden waaronder het is gepleegd buiten de reikwijdte van de paragrafen 3 en 4 vallen en de opsporingsambtenaar van mening is dat desalniettemin een voorstel tot een Halt-afdoening moet worden gedaan, doet hij dit voorstel niet dan na uitdrukkelijk verkregen toestemming van de officier van justitie. Ook de visie van het Halt-bureau kan worden ingewonnen, opdat door alle betrokkenen wordt afgewogen of deelname aan een Halt-afdoening aan de orde kan zijn.

De officier van justitie kan de hier bedoelde toestemming verlenen in gevallen waarin het gaat om strafbare feiten

van geringe ernst en

waarvan de schuldvraag eenvoudig te beantwoorden is en

die betrekking hebben op het zwaarste onderdeel van het strafbare gedrag van de jongere.

Het bovenstaande laat onverlet dat als vanouds voor echte bagatel zaken waarbij de zin van de opmaak voor een (verkort) proces-verbaal geheel ontbreekt, een 'waarschuwing' van de politie als een passende reactie kan worden gezien. Dit betreft dus de zaken waarin een Halt-afdoening als een te zware reactie kan worden beschouwd. Binnen de marges waarover met het OM overeenstemming bestaat, behoeft in deze gevallen geen proces-verbaal te worden opgemaakt.

(...)

8. Procedure

Wanneer een jeugdige volgens deze aanwijzing in aanmerking komt voor een Halt-afdoening, doet de opsporingsambtenaar aan hem het voorstel hieraan deel te nemen.

De opsporingsambtenaar deelt de jeugdige mee dat hij niet verplicht is het voorstel tot een Halt-afdoening te accepteren. Daarbij wordt uitgelegd wat de mogelijke gevolgen zijn van niet-deelname.

Het voorstel en de informatie over de mogelijke gevolgen van niet-deelname worden de jeugdige tevens schriftelijk overhandigd. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de verwijfsfolder van de Halt-bureaus, waarin de mogelijke gevolgen uiteen worden gezet.

In geval de jeugdige het voorstel accepteert, wordt van het strafbare feit een LOF opgemaakt waarin in elk geval worden opgenomen: (...)

(...)

Na acceptatie van het voorstel door de jeugdige zendt de opsporingsambtenaar binnen zeven dagen na het eerste verhoor (een afschrift van) het LOF aan het Halt-bureau, onder gelijktijdig verzoek de jeugdige te laten deelnemen aan een Halt-afdoening.

De jeugdige dient schriftelijk in te stemmen met deelname aan de door het Halt-

bureau aangeboden Halt-afdoening. Bij jeugdigen in de leeftijd van 12 tot 16 jaar dient de wettelijk vertegenwoordiger eveneens schriftelijk in te stemmen.

Bij jeugdigen in de leeftijd van 16 tot 18 jaar wordt de wettelijk vertegenwoordiger schriftelijk in kennis gesteld omtrent de deelname van de jeugdige aan een Halt-afdoening.

(...)"

4. Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)

Artikel 40

(...)

3. De Staten die partij zijn, streven ernaar de totstandkoming te bevorderen van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die in het bijzonder bedoeld zijn voor kinderen die worden verdacht van, vervolgd wegens of veroordeeld terzake van het begaan van een strafbaar feit, en, in het bijzonder:

(...)

b. de invoering, wanneer passend en wenselijk, van maatregelen voor de handelwijze ten aanzien van deze kinderen zonder dat men zijn toevlucht neemt tot gerechtelijke stappen, mits de rechten van de mens en de wettelijke garanties volledig worden geëerbiedigd.

5. Overige bronnen

General Comment no. 10 (2007), Children's rights in juvenile justice; Committee on the rights of the child, Geneva, 15 January-2 February 2007

26. States parties should take measures for dealing with children in conflict with the law without resorting to judicial proceedings as an integral part of their juvenile justice system, and ensure that children's human rights and legal safeguards are thereby fully respected and protected (art. 40 (3) (b)).

27. (...) As far as full respect for human rights and legal safeguards is concerned, the Committee refers to the relevant parts of article 40 of CRC and emphasizes the following:

- Diversion (i.e. measures for dealing with children, alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law without resorting to judicial proceedings) should be used only when there is compelling evidence that the child committed the alleged offence, that

he/she freely and voluntarily admits responsibility, and that no intimidation or pressure has been used to get that admission and, finally, that the admission will not be used against him/her in any subsequent legal proceeding;

- The child must freely and voluntarily give consent in writing to the diversion, a consent that should be based on adequate and specific information on the nature, content and duration of the measure, and on the consequences of a failure to cooperate, carry out and complete the measure. With a view to strengthening parental involvement, States parties may also consider requiring the consent of parents, in particular when the child is below the age of 16 years;

(...)

– The child must be given the opportunity to seek legal or other appropriate assistance on the appropriateness and desirability of the diversion offered by the competent authorities, and on the possibility of review of the measure;

(...)

United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice ("The Beijing Rules"), General Assembly resolution 40/33 of 29 November 1985

11. Diversion

11.1 Consideration shall be given, wherever appropriate, to dealing with juvenile offenders without resorting to formal trial by the competent authority, referred to in rule 14.1 below.

(..)

11.3 Any diversion involving referral to appropriate community or other services shall require the consent of the juvenile, or her or his parents or guardian, provided that such decision to refer a case shall be subject to review by a competent authority, upon application.

(...)

Commentary

Diversion, involving removal from criminal justice processing and, frequently, redirection to community support services, is commonly practised on a formal and informal basis in many legal systems. This practice serves to hinder the negative effects of subsequent proceedings in juvenile justice administration (for example the stigma of conviction and sentence). In many cases, non-intervention would be the best response. Thus, diversion at the outset and without referral to alternative (social) services may be the optimal response. This is especially the case where the offence is of a non-serious nature and where the

family, the school or other informal social control institutions have already reacted, or are likely to react, in an appropriate and constructive manner.

(...)

Rule 11.3 stresses the important requirement of securing the consent of the young offender (or the parent or guardian) to the recommended diversionary measure(s). (Diversion to community service without such consent would contradict the Convention concerning the Abolition of Forced Labour.) However, this consent should not be left unchallengeable, since it might sometimes be given out of sheer desperation on the part of the juvenile. The rule underlines that care should be taken to minimize the potential for

coercion and intimidation at all levels in the diversion process. Juveniles should not feel pressured (for example in order to avoid court appearance) or be pressured into consenting to diversion programmes. (...)